qui non extat productio illius seu illius causalitas, sequit
pot dari ca et effus qui unum ab alio actu cau-
setur; pater enim et filius sit existunt qui filius actu
producatur a patre, ergo causalitas distingr ex na rei ab
effu cum effus possit existere sine illa.

186 Arg 2°: nil apparet quod sit causalitas nisi
ipsa ca et effus, ergo causalitas ab illis
n distingr. R. neg. ans: causalitas enim e influxus physicus qui mediat
inter cam et effum.

187 Arg 3°: creaturae n possunt existere qui pro-
ducantur et conserventur a Deo, ergo sua
causalitas qua producuntur ab Deo n distingr ab ipsis creaturis.
R. neg. csam; qa et creaturae n possunt existere qui produ-
cantur et conserventur a Deo, possunt hi existere qui pro-
ducantur et conserventur per hanc vel aliam actionem, sed per hanc
et per aliam; ac proinde causalitas distingr ex na rei a creaturis
cum possint unam amittere et aliam hbre.

188 Arg 3°: causalitas etiam e effus fa[illegible] et
[illegible] n distingr a se ipsa, ergo causalitas n distin-
gr ab effu. R. causalitatem et effum ut quo n vero ef-
fum ut quod qui per se dit distingui a ca ex na rei.

189 Arg 4°: in divinis productionibus passiva filii
et spiriti sci distinguuntur ab illis, ergo etiam
in creatis distinguuntur a rebus productis. R. neg. csam,
quia res productae in divinis e essentia actu productus; ne-
que enim pot existere Verbum qui actu producatur
a Patre, neque Spus S. qui actu producatur a Pa-
tre et Filio: at vero in productione creatis pot existere
res productus qui actu causetur seu producatur a sua
causa.

190 An vero distinctio inter causalitatem et effum
sit modalis an realis? R. esse moda-
lem: 1° quia sufficit distinctio modalis inter causalitem et
effum: 2° quia et effus possit existere sine causalite t.

saltem sine hac vel causalitate, causalitas enim neque divinitas
pot. existere sine effectu, quod est signum distinctionis modalis.

191 Quomodo autem causalitas distinguatur ratione a
causa? R. Communiter affirmatur quod causalitas non i-
dentificatur cum causa sed cum effectu, quod intellige quando effectus
fuerit ratione distinctus a causa: nam si effectus sit modaliter dis-
tinguatur a causa, etiam modaliter ab illa distinguetur causali-
tas, ut accidit in productione Dei, justitia etc. dabo
quot sint modi.

192 Quotuplex vero sit causalitas? R.
tot esse causalitates quot sunt causae, quae
causae distinguuntur per causalitates. Qua vero distinctione debent ipsas
causalitates. R. sufficere causalitatis: nam eadem actio cum
vero ad agens est causalitas efficientis; cum vero ad subjectum
est causalitas materialis; cum vero ad finem est causalitas fi-
nalis; cum vero ad formam et exemplar, est causalitas causae
formalis et exemplaris.

Sectio 2a
Quotuplex sit causa

193 R. esse quadruplicem, nempe Materialem, Formalem,
Efficientem et Finalem. Ita Aristoteles 5o metaph. text 2o et 3o
et 2o physicorum text 28.

194 Divisio causae adaequate dividatur in hoc quatuor
membra? R. affirmative, quia causa aut est interna, aut
externa: si interna, aut se habet per modum potentiae, et est materia, aut per
modum actus, et est forma: si externa, aut influit ratione et est causa
efficiens, aut intentionaliter movendo voluntatem, et est causa finalis.

195 Ad quod vero genus causae pertineant causa exemplaris,
instrumentalis et dispositiva? R. exemplarem spec-
tare ad causam efficientem ut patebit cum de illa egerimus,
instrumentalem vero pertinere ad illud genus causae cujus est instrumentum;

; et sic dispositio pertineret ad illud quia causa ad quam est dispositio, sic dispositio ad causam efficientem pertinet ad causam efficientem, et sic de ceteris.

496 Dices 3°. Causa obiectiva ex se, ab eo capitatis ad nullum ex assignatis membris pertinet: ergo divisio non est adaequata. R. neg. ant. quia causa obiectiva qualis est obiectum potest sumi pro ut influit in actus mediantibus speciebus, et ut sic pertinet ad causam efficientem: potest sumi pro ut mensurat et specificat ipsos actus, et ut sic pertinet ad causam formalem: potest sumi pro ut movet voluntatem, et ut sic spectat ad causam finalem.

497 Dices 4°. Illius est simul causa materialis et efficiens suorum actuum: Deus est simul causa finalis et efficiens creaturarum: sed haec causae constituunt membrum diversum a quattuor assignatis: ergo quod notitia sit intuitiva et abstractiva, scientifica et de fide, faciunt diversum membrum a notitia quae solum est intuitiva vel abstractiva, scientifica vel de fide, ergo idem dicendum de causa quae simul sit materialis et efficiens, finalis et efficiens, etc.

498 R. neg. min. ad probationem neg. consequentiam, quia notitia simul intuitiva et abstractiva, scientifica et de fide, habent unum obiectum adaequatum, sicut et visio, quae simul est visio albi et nigri, et ideo habent unam tantum essentiam diversam ab essentia notitiae solum intuitivae vel abstractivae etc. At vero causa quae simul sit materialis et efficiens, etc. habent causalitates adaequate diversas, nempe actionem et passionem, etc. quae non possunt coadunari in unam essentiam per se, sed naturae constituunt formalitates et essentias complexas diversas: et ideo tales causae non constituunt unum membrum per se ab aliis causis diversum, sed spectant ad diversa membra.

499 Confirmatur: actio et passio, sicut et reliquae causalitates in eadem causa, sunt simul naturae distinctae, ut supra dicta numero 492: sed duo sunt naturae distincta inter se non faciunt numerum, quia causalitates diversae non faciunt

laj dixsij. R. neg. mi: nam relao spiratoris actiui in Diuinis nō ē quid distin a relōe Patris et filij, et tn̄ facit numerum quaternarium cum alijs tribus relatibus inter se realr distis ut oēs ferē Thi admitunt.

200 Q. 3a. posit diuisio in quatuor causarum gña sit ada? Vide sup. dicta de uniuocoe pri dis 3a sec 1a § 2o. Q. sit mira. R. neg. cum Arl̄ sporr in methā dis 2a sec 3a nō 1o. Prob. q. talis diuisio pōt fieri 1o in cam intrinsecam et extrinsecam: intrinsecam pōt diuidi in mām et fmām; extrinseca in finem et efficientem.

201 Deinde pōt 2o fieri diuisio in cām rationalem et in irrationalem. ratis pōt diuidi in mām fmām et efficiens. irratialis unum tantum hēt membrum, quod ē finis.

8t. Unicus

De prioritate inter cām et effectum

202 Prioritas latissima sumpta, t ē ratis t rois prioritas rois. datur inter illa q̄ nō distinguntur ā pte rei. Notatur prioritas subsistendi coña, qdo ex uno bene infertur aliud & nō e contra. Hanc hent oēs gñis superiores in inferiori, nam bene infertur ē hō, q ē aal, et tn̄ e contra. unde aal ē prius rōe qm hō. datur etiā hec prioritas in aliquibus pratis diuinis, nam bene ualet. Deus amat diuina, q. illa cognoscit, ā tn̄ e contra, unde cognitio diuinorum ē prior per rōem qm amor diuinus.

203 Prioritas ratis datur ā pte rei et ē triplex. 1a prioritas ē temporis siue durations, qdo scilicet unum ē prius alio in tempore siue duratioe ut Deus q ē prior tempe creaturis. 2a prioritas ē originis, seu ā quo, et datur inter ea quorum unum oritur ab alio siue distinctis et cum subordinatione essentia, ut filius et Pater S. in diuinis.

Hæc prioritas dicitur à D. Thoma ordo originis.

204 Tertia prioritas ē naturæ seu in quo. Et tunc datur quando unum pōt concipi adæquatè existens sine alio à quo dependet, ut tū electio: tunc n̄o pōt concipi unum adæquatè existens sine alio, quando ad existentiam prioris n̄ valet consecutio, seu consequentia ad existentiam posterioris, valet tū è contra ut patebit ex infra dicendis. His prænotatis, sit resolutio.

205 Sit Resolutio. Causa ē prior suo effectu prioritate naturæ, seu in quo. Ita contra secunda. Prob. quia causa constituta in actu 2º, in quo stū dicitur fieri comparatio cum effectu, pōt concipi perfectè et adæquatè existens sine suo effectu existente, ergo naturā prior illo.

206 Prob. ais 2º in causis liberis, quia voluntas constituta in actu 2º ad amandum aliquod obiectum, pōt illud n̄ amare, ergo n̄ valet consequentia à causa libera in actu 2º ad amandum ad existentiam ipsius amoris. valet tū ad existentiam amoris liberi ad existentiam causæ liberæ constitutæ in actu 2º ad amandum, sine qua nec divinitus dari pōt amor.

207 Prob. idem ais 2º in causis naturalibus, quia causis naturalibus, ut sol, in lucis etiam ex suppositione quod sit in actu 2º ad operandum hunc vel illum effectum, pōt Deus denegare concursum, ne talem effectum producant. ergo ad existentiam causæ naturalis in actu 2º n̄ valet consequentia ad existentiam effectus: ex suppositione n̄o quod effectus à prima causa causetur ad hanc causam valet consequentia de existentia effectus ad existentiam causæ, ergo causa tam naturalis quam libera, ē prior naturā suo effectu ab illa dependente.

Argumenta Contraria Soluta

208 Arg. 2º. causa constituitur in actu 2º per concursum Dei præparatum, ergo male diximus posse Deum denegare concursum causæ constitutæ in actu 2º. R. causam constitui in actu 2º ad operandum per concursum Dei generalem,

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

qd de facto cominus per decretum speciale impediat Deus aum 2um bis concursus generalis: et tā per illum constitutā in aū 2o sic impedivit aum 2um seu actionem ignis babilonici neque combureret tres pueros hebreos, cum tamen bis ignis constitutus esset in aū 2o per concursum Dei generalem ad comburend.

209 Itaque concursus Dei generalis, quem bi constituuntur in aū 2o nihil aliud est quam applicatio Divina iposita per decretum ordinarium et generale Dei de concurrendo cum bis 2is quoties ipsa operantur: per tale bi decretum ordinarium et generale potest dici Deus concurrere cum omnibus bis 2is Xa providentiam ordinariam nisi aliter nihi visum fuerit per providentiam extraordinariam: ac proinde stante hoc decreto et applicatione iposita de lege ordinaria potest Deus superaddita ex Xa providentiam extraordinariam habere aliud decretum de impediendo aū 2o bis concursus.

210 Unde potest causa naturalis constituta in aū 2o per concursum Dei preparatum de lege ordinaria, impediri super addito ex Xa providentiam extraordinariam ne exerceat in aum 2um: ac proinde non sequitur necessitate logica effectus ex causa etiam naturali constituta in aū 2o per concursum Dei generalem licet sequatur necessitate physica, seu de lege ordinaria.

211 Unde miraculum ignis Babilonici in eo extitit quod cum haberet omnia requisita ad comburend. pueros hebreos non illos non combusserit: Deus enim in tali casu non subtraxit concursum in aū 2o applicatum ex vi decreti generalis concurrendi cum causis naturalibus cum bis 2is, sed potest per uberiorem efficaciam supernaturalem ex Xa providentiam extraordinariam impedivit bis ignis actionem, sive aum 2um quae ita impediverit potest cum designatur ab aū 2o.

3o

212 Neg. 2º actio ē prior naturā suo effectu, et tn̄ ubi comparatur cum illo in causā; ḡ regula assignata pro prioritate nō fallit. Pbr minor, qa utraque causa valet — existit hic effectus, ḡ existit actio —, existit illa actio, ḡ existit hic effectus; ḡ actio reciprocatur cum effectū subsistendi causā, cum tn̄ sit illo prior naturā.

213 R. 1º neg. māi. cum PP. ll. P. log. Pstrinq. P. Strecd. quos citat et sequitur P. Soarez in 1 in physicā tract. 2º disp. 1ª sect. 3 nº 40: et rāo ē ḡ actio seu causalitas ē nexus effectus et effectus annexio ad illum; atqe proinde in nulla prioritate ctm iō, pōt concipi causalitas ctiam qn existat effectus; unde inter causalitatem pōt dari prioritas originis, sive ē quo, nō nō prioritas naturae, sive in quo vū effectus.

214 R. 2º data maiori et minori neg. conseq. ḡ regula assignata pro prioritate causae, sed tn̄ intelligi de causā tn̄ effectus ad quod ē nō tn̄ effectus ad quod talis ē actio seu causalitas ḡ ē tractus vāo productionis effectūs dependenter a causā: et in hoc differt prioritas originis a prioritate causalitatis in tractatis; hoc enī a tractus productio effectus dependenter a causā, prioritas nō originis in dividuis, ac sit tractus productio nō tn̄ importat dependentiam.

Quaestio 3ª

De mutua causalitate

215 Petit haec quaestio, an dari possit inter duas causas mutua prioritas? sive quod idem ē an duae causae possint se mutuo causare. Et quidem in triplici sensu pōt agitari dicta: 1º an duae causae diversi generis possint se mutuo causare sub diversa ratione? 2º an tales causae possint sub diversis se causare ad invicem sub eadem ratione? 3º an duae causae eiusdem generis possint sub diversis se mutuo causare sub eadem ratione? Quaerit ergo pōt, an duae causae possint diversis se causare

UNIVERSIDADE DE LISBOA

quoad 2um esse?

216 Quam tamen solet procedit de causis pono sitis in eodem instanti dato, non in duobus instantibus seu saltem certum videtur posse se mutuo causare, siquidem ignis B qui in hoc instanti productus fuit ab igne A, potest in dicto instanti conservare ipsum ignem A, dicendo pro tali instanti ignis B aliunde conservatur — et non ab igne A, quia praesuppositus sit.

§ 2. 11

Utrum causae diversi generis possint se mutuo causare sub diversis rationibus?

217 Affirmative cum communi dicit Aristoteles 2º physicorum cap. 3º text. 30. Probatur quia ambulatio causat effective sanitatem, et sanitas ut mente apprehensa causat finaliter ambulationem, cum haec fiat propter sanitatem, quo causae finalis et efficiens se mutuo causant sub diversis rationibus, siquidem sanitas sub ratione obiectiva, quam habet in mente dum apprehenditur, causat finaliter rationem physicam de ambulatione, et ambulatio vero causat rationem obiectivam et intentionalem sanitatis sed physicam et realem.

218 Unde sanitas sub ratione obiectiva, per quam finaliter causat de ambulatione, est prior ipsa de ambulatione sumpta sub ratione physica: deambulatio vero sumpta sub ratione physica est prior sanitate sumpta etiam sub ratione physica. Idem reperitur in causa formali et finali, siquidem materia est causa materialis compositi sub ratione entitativa, et ut sic prior compositio: compositum vero est causa finalis materiae sub ratione obiectiva, et ut sic est compositum prius ipsa materia.

219 Neque obstat 1º quod finis 2º physicorum 3º text. dicitur causa 2ª sit prima omnium causarum, si non comparetur ad aliam rationem in esse 1º. Respondeo finem esse primam omnium causarum sub ratione obiectiva et sub hac non posse ad aliam causari, potest tamen sub ratione realem, ut cons-

tat ex dict.

220 sensus quod finis sit causa sui ipsius motiva quidem, non tamen causati. R. neque ullo modo prosequerem quod habet in causis eiusdem rei, et sine eandem extrai causa rationis finalis quod causa sit sui etiam distinctam, ut causatur ab alio, sine eandem etiam distinctam, sed sed sine etiam physicam et realem.

221 Atque dest 2° quod omne agens operatur propter se ipsum tam quam propter finem, et tamen non potest se ipsum causare. R. enim idem agens operari propter se ipsum tam quam propter finem cuius, non vero tam quam propter finem cui; finis cuius est illud cuius assequendi gratia aliquid ab agente fit, finis cuius est de ambulatio et sanitas. finis cui est illud cui aliquid procuratur, sic finis cui de ambulatio est ille met homo qui ambulat.

222 Quando quod dicimus finem posse causare suum efficiens et mutuo causari ab illo efficienter, intelligis de fine cuius in sua causa efficiente instrumentali, qualis est de ambulatio, et non vero in sua causa efficiente principali, qualis est de ambulans. Addo non semper agens operari propter se ipsum tam quam propter finem cui; siquidem medicus applicat medicinam aegroto propter operatur et non propter se ipsum: sicut homo elicit actum contritionis propter Deum summe dilectum et non propter se ipsum.

§ VI

An duae causae diversi ordinis sub diversis possint se mutuo causare sine eadem actione.

223 R. negative cum Mastrio in metha disp. 27 sec. 2ª. R. Friag. in phys. ca disp. 7ª no. 202 R. Conried controversia 7ª puncto quod no. 40 et aliis quos sitat et sequitur R. Stras 2 in phys. trac. disp. 1ª sec. 5ª

nõ bo. Qbz, q si dua câ se mutuo causarent sin ea-
andẽ extiam, talis extia esset sit effũs & câ ẽa eiusdem
& Qbz q esset effũs alterius causa à qua causaretur, deinde
esset câ eiusdem câ, cum illam produceret. g° in eiusd.
esset sit câ & effũs, hoc autem implicat. g° &a.

224 Confir. q si eadem câ sin eand. extiam
foret sit câ & effũs alterius, praeexisteret,
& n° praeexisteret in eiusd., praeexisteret q ois câ supponitur prae-
existis suo effũi, n° praeexisteret, q ois effũs dependet ab extia
sua câ ad existẽt. g° si eadem câ in alterius foret sit câ
& effũs sin eandem extiam, praeexisteret & n° praeexisteret in
eiusdem; quod involvit manifestam implicantiam.

225 Opp. 1° pro RR ll. Q nostr. Q Josepho
Studio et alij apud Q Oliver. sonarium
Disp 59. opp in quam, id n° implicat in diverso genere
câ, g° dotũ exstat. R neg sequ, q dua câ adhuc in
diverso genere n° possunt sibi mutuo praestare eand.
extiam in eodem instanti. Ob sᵃ factos ios, ut possint
praestare diversas extias.

226 Opp 2° mã è câ fiã, & fĩa câ mã.
Ergo &a. R. id eẽ sin diversas extias,
nam mã sin eẽ potentiale è câ fiã, & sin eẽ actu
completum, è effũs fiã per quam completur. Resp. etiam
pot. fiam n° eẽ câm mae, sed sbt conditionem subse-
quentem ad mã completo extat.

227 Opp. idio mã è câ fiã mats, q
fiã n° pot. natr conservari sine mã,
sed etiam mã n° pot natr conservari sine fiã mats;
g° fiã è câ mã. R neg mai, sbt cum mã è câ fiã, & pio è
q illam causat per nuum influxum physicum, illam q continet
in sua virtute receptiva, et aliunde è prior illa, quod n° fit
fiã in mã. Ideo q qui dicunt fiam eẽ câm mã in-
telligendi sũt quoad eẽ informati et perfi, n° ũo quoad eẽ
simpliciter.

228 Progressus vero est licet quod ee possibile
et invicem opposite dependent cum admi-
nicem se respiciant fransinam; q° etiam quod ee ante. R neg
consequentiam; q° mutua dependentia quod ee posite sed arguit mu-
tam connexionem q etiam reperitur in rebus n existentibus cap-
litum: mutua vero causalitas tam quod ee possibile, quam
quod ee ante implicat contra rationem fallax.

229 2 Obj 3° ingressus venti per fenestram est
causa effectiva apertionis fenestrae: de vide
apertio fenestrae e causa modus recipiens ingressum venti si-
quidem e conditio huius se ex parte loci recipientis; conditio
autem reducitur ad causam cuius e conditio, q° ergo. R neg
ant quoad utramque partem; nam ingressus venti n e causa
effectiva apertionis fenestrae sed impulsus impressus a vento
movens fenestram a suo loco, tum per removens impedi-
mentum ad ingressum venti, quo sublato ingreditur ventus
supponens apertionem fenestrae et n illam faciens.

230 Deinde apertio fenestrae n e causa modus
ingressus venti; q° ingressus venti n
recipitur in apertione, sed identificatur cum ubicatione parti-
bus venti, et recipitur in toto vento. unde effectus [illegible]
qualis ingressus e ubicatio venti et apertio fenestrae
[illegible]. Sed eum minimum quo [illegible] introductio caloris in a-
quam causat per expulsionem frigoris, haec expulsio
n causat materialiter ipsum calorem, siquidem calor [illegible]
recipitur in aqua et n in expulsione frigoris.

231 Post. nisi daretur apertio fenestrae
n ingrederetur ventus. q° apertio fe-
nestrae e causa modus ingressus venti. R neg consequentiam; q°
apertio fenestrae [illegible] sit conditio ad ingressum venti, n
e tamen conditio ant, sed subsequens [illegible] concomitans ingre-
ssum venti, et remotio impedimenti ad illum. sicut
expulsio frigoris ab aqua n e conditio ant, sed subse-
quens [illegible] concomitans in introductione caloris. Talia au-
tem conditiones q se antecedunt ad effectum ex parte causae reducun-
tur ad idem genus causae ex parte cuius se tenent. Tandem

non posse ingredi ventum quin aperiatur fenestram, siendum
constat connexionem physicam necessariam inter aperitionem fenestrae
et ingressum venti, sicut inter expulsionem frigoris
et introductionem caloris.

232 Frigoris: ultimus gradus caloris disponens 2
ad formam ignis producitur esse ab ipsa
forma ignis, quae est prior et posterior ipsa forma ignis. Ratio
autem: quod forma ignis in eum exit, quando datur ultimus gradus ca-
loris ad illam disponens, ac proinde non potest illum produ-
cere: producitur ergo ultimus gradus caloris a calore, a quo prod-
ucuntur reliquae dispositiones ad formam ignis introducendam.

233 Obiicies: actio producit suum terminum effective; 3
ac inde recipitur in illo ut in subiecto a
quo causatur materialiter ergo inter causas dictas ordinis datur
mutua causalitas sub eandem rationem. Resp. negando, quia
actio est identificatum cum suo termino, ut cum sua realitate
causatur non materialiter ab illo subiecto, a quo eius terminus materialiter
causatur: ut actio eductiva formae equinae identificatur cum
ipsa forma, ut cum sua realitate et substantialitate, quae in-
ter varios modalis et recipitur in materia quae est illius subiectum
sustentationis et inhaesionis a quo causatur materialiter. Haec de
actione eductiva.

234 Actio non terminata in primis sic terminata
subiecta, 1° locum quidem est subiecta proinde
quae non cognoscit subiectum inhaesionis si non est terminata ac cidentis qualis
est illa quae sunt aliquas accidentia, tota Eucharistia existunt non
habent subiectum inhaesionis immediatum, sed adhaesionis sive me-
diatum, quibus identificatur cum quantitate habente subiectum imme-
diatum quod sufficit ad rationem accidentis.

Die decembris 1691

235 Obiicies 2°: actus contritionis producitur effective a gratia
sanctificante, quae est principium omnis actus meritorii. Sed
gratia sanctificans supponit animam, in qua recipitur dis-

[illegible] tis aiij ē prior gratia santificante in ge[ne] ca[us]æ materi

pecatum ȝ fuam auim contrioy ~~ā talis aiij~~ ab auxilio Dei

gratia santifizantis ... effeto t ab alio prio a contrioij examando. R. nego mai.

... aiij ū dum ... 236 prob. quod Deus conferre gratiam etiā pro

... sit in pecatore existente auimj pecatori propter aium contrioy bene aliquam

... contrioijs producti- ... ā in quo causa contritio ē cā dispositiua moralis gratiæ

... g° bj aiij ab ... per quam etiam obtinari; ē gratia erit cā efficiens con-

tritioijs superna: ᵍ eam datur mutua causalitas. R. 1° nā ēe

in dicto qui cā ē pro diversis actibus, siquidem contritio in ēe

obtiui moralis causaret gratiam; ē gratia physice existens

causaret contractum; sicut dicitur de cā efficiente ē

finali.

237 R. 2° neg. gratiam ēe cāin effectiua:

am illius contritioijs. Cum enim Deus

illam contritionem praeviderit independenter ab illa gratia,

qui confert propter talem aium, nō potest illa ipsum aium

producere, siquidem talis gratia datur ut praemium,

nō vō ut causa contritioijs, et meriti; ac praecise prae-

videbitur futura cum oibus suis causis, nempe cum

auxilio efficaci, &a.

238 Et b. Virgo santissima meruit de congruo

in carnationem Divini Verbi t quoad substan-

tiam t quoad circumstantias ut ssᵗ. asserunt, sed ad

illius meritum supponitur Xᵘˢ Dominus ē incarnatio ut cā

dignificans, ē medium ī. ut cā meritoria auxiliorum

supernatum; g° inter merita Beatæ Virginis ē incar-

nātois Xⁱ Domini, datur mutua prioritas ē causalitas.

239 R. cum cardinali Lugo de incarnatione

Xum Dominum fuisse praevisum ē decre-

tum a Deo pro tempore passioijs independenter a matre

ē a solo Deo dependenter per unam actionem totalem,

ē in hoc statu meruit Xᵘˢ Dominus auxilia supernatia

Virginis Beatissimæ, ut illa mereretur de congruo incar-

nationem: unde merita Beatæ Virginis fuerunt quidem

bujus à Xto Domino ut à Cā ministerio, n tū per ut illa
dependebat à genere materiæ; ac proinde n datur mutua
prioritas et causalitas sub eadem ratione. Sed hæc ad Theologos.

§. 3us

Quid dua Cā possint invicem causare sub eadem ratione

240. Resp. neg. cum Coi. Prob. ex dictis et confirmatur 1°. q[uia] alr una Cā exstet prius et n exstet prius alia, cujus esset sibi Cā et effectus sub eadem ratione. Confir. 2°, q[uia] alr n posset dari una Cā 1° efficiens improducta, et omnium aliarum producens; cum quælibet Cā creata posset ad invicem ab alia produci sub eadem ratione, ac proinde n opus esset devenire ad aliquam Cam jam improductam et omnium aliarum producentem. Advertendum tn quæstionem solum procedere de causis quoad jam rationem, n vero quoad concomitantiam, et respectivitatem.

241. Sed 2°: dua Cā efficientes possunt se mutuo causare natr, ut patebit ex sequentibus exemplis: 1° manus frigidæ se invicem confricantes calefiunt; q[uia] calor unius producit calorem alterius, et econtra. 2° multa plumæ conjunctæ se mutuo fovent et conservant. 3° piper producit calorem in lingua et lingua vitalem impingere.

242. 4° aiis producunt effectus hanc, et alterabilibus producuntur effo. 5° in pulsibus impulsus cāsi à Cā motus et ipse motus à Cā impulsus; nam si motus impediatur, illique perit impulsus. 6°, si quis apud se statuat n movere manum dextram, nisi sit sinistram moveat; motus dextra erit Cā motus sinistræ et econtra, ideo eni movetur una, q[uia] movetur alia. q[uia] dua Cā efficientes se ad invicem causant natr.

243. Resp. neg. ass. ad jam exemplum R. calorem unius manus n producit à calore alterius, nec eco-

sed electus quaelibet manum producit suum motum et calorem diversum; postea hic manu motu calidior facta est, agere in minus calidam, et — — — — si vero fuerint aequaliter calida, non agunt invicem, sed illi duo calores uniti ~~potius~~ fortius resistunt frigori contrario.

244 Idem R. ad 2um de partibus aequaliter calidis, fortius possunt resistere frigori contrario, et hoc modo se fovere et conservare. Si vero fuerint in aequali qualitate potest magis calido agere in minus calidam et illam fovere ac conservare, non vero e contra. Ad 3um R.; piper non calefacere linguam per calorem formalem quem in se habeat, sed per virtutem quem in se continet: ac proinde non agunt in se invicem per eundem calorem sed per diversum.

245 Ad 4um R. manum non producere eundem motum a quo fuit productus, sed alium diversum. Et licet aliis possit intendere manum a quo fuit productus, unde non sequitur posse se mutuo calefacere sub diversum ac, et non sub idem.

246 Ad 5um nego motum esse causam impulsus a quo ipse productus fuit, sed tantum alterius subsequentis: ideo autem impedito motu a contrario perit impulsus, quia hic totus impenditur in resistendo contrario, non vero quia causatur a motu producto a se. Ad 6um neg. aiis; quaelibet enim manus se movet per suum motum, et sola unitas est causa conjungendi tales motus.

Alia experientia objicitur

247 Ob. 2o; duae causae finales possunt se invicem causare sub eadem ratione: patet 1o quia finis venationis est sanitas, et venatio est finis sanitatis: 2o forma est finis materiae et materia finis formae: 3o imago est finis imaginantis, et imaginatum finis imaginis: 4o potentia est propter actum, et actus propter

poāin; 9° dua ca. finis se mutuo causant.

248 R. neg. ans: ad 1um captur R. sanaçoem q. ẽ finis sanitatis n̄ ẽe medium ad sanitem, siquidem amat pris hanc sō sanacoem ut sanitur, et amat hanc sō sanitem ad aliam sanacoem posteā exercendam. Ad 2um R. mām n̄ ẽe finem fām, neque contra, sed utramque intendit ut̄e propter compositum: et dic fām quidem ẽe finem mæ, cm̄ sō n̄ ẽe finem fām sed compositum.

249 Ad 3um R. imaginatum n̄ ẽe finem imaginis, sed ideam et exemplar quod imago imitatur. Ad 4um R. poāin ẽe propter ans tam qm propter finem et suam opoēm, ans sō ẽe propter poāin ut opus ad illa producti, n̄ sō tam qm propter finem; nam finis ẽ perfectio. poāo autem n̄ ẽ perfectio atuans ans, imo ab illis perficitur et actuatur.

250 Po 3° dua ca. mats possunt sibi invicem ẽe ca. patet 1° q calor disponit mam subtum ut raram, ad raritatem et iterum raritas ad calorem in eodem gē: 2° dua baculi q ponuntur ad mōm piramidis mutuo se sustentant in gē ca. mats, q ??. R. neg. ans: ad 1um captur R. calorem ad quem disponit raritas n̄ ẽe eundē q disposuit subtum ad raritem, sed alium diversum post raritem introducendum.

251 Ad 2um R. illos duos baculos n̄ se mutuo sustentare et causare mats, sed sōl ẽe condiones concomitantes ut quilibet talem habeat situm, videtur qm quilibet occupare totum alterius ac versus illam partem cadere impeditur tm ab alio ac proinde sē sibi invicem impedimenta, n̄ sō ca. videm dicendi de fornicibus.

252 Inst: n̄ implicat qd dua res sint sibi invicem condiones, q neque qd sint sibi invicem

ca: R. neg. cam. q. mutua cardioy n. hent influxum ad invicem neque mutuam principium, q. duo ad caz requirentur.

§ 4. ui

U. due ca possint se causare Divinitus quoad 2um ee

233 R. affe cum Patre Compt disp 20. et Petrij disp 7. nº 206. Pbr. q. n. repugnat qd ca. effectivus reproducatur Divinitus a suo effu. sed in hoc casu acciperet ab illo 2um ee q. ero. casu q. via causat frum et ab illa causatur nat. tum ee, inter nat. et perfecti accato in roe calidi et frigidi, q. a fortiori duae ca possunt Divinitus se invicem causare quoad 2um ee, seb subalternis et accato.

234 Dicas 2º. si duae ca possunt se invicem 2º producere n. dabitur roo cur Pater Eternus n. possit 2º produci a filio, et Pater et filius ab Spu S. R. neg. assumptum. 2º q. productio analogia e effatis persa producta ab utraque indistincta. Cum vo persa producto n. possit hic duplicem effm, neque pot hic duplicem productionem totalem, q. natia e ad mutuam reproductionem.

235 Secundo q. ut daretur reproductio in Divinis, deberet dari pra subordinatis. nulla vo pra Divina operatur propter pram ubidiam cum nulli subordinatur. 3º q. reproductio in Divinis foret oio superflua et otiosa, eo quam roem etiam n. admittitur Patrem aeternum producere frum q duas generationes totales, siquidem per unam operatur infinite. ac proinde otiosa e altera: superfluitas altera e imperfectio in Divinis et n. in creatis.

236 Dicas 2º. res ut operetur dit ee extra ee suas cas. sed effus n. e extra suam cam, cum ab illa dependeat, q. n. pot illam

producere quoad 2um eam q[uae] negavi; q[uia] effici ut opere-
tur, i. ut repraesentat Divinitas suam lūm ē extra illam,
neque ab illa dependeat quoad talem operationem.

TRACTUS 2us DE

Materia et Causa materiali.

Tres het disputaes: 1a erit de mia prima, 2a de causa
mati substali: 3a de cā mati accntali:

Disputatio 1a

De mia prima

Duas het sectiões: 1a disquirit quid sit mia prima?
2a agit de multiplicitate mia 1a.

Sectio 1a

Quid sit Mia prima?

1. Dari mam 1am iam nunc pene indubitatum
ē ut tenet Arist. 1o physicorum capit 6o et multis aliis
in locis cum coi ut videre ē apud patrem Suarium
& in phys. nostrae tract. 1o disp. 2a sect. 1a hic 60. Dbr. 2o

in gravi et fidei, quae in tribus passionis aliqua pars huius assumpta
mansit in sepulchro mortuo Xo Domino; alias fal-
sum esset illum receptissimum proloquium — quod
semel assumpsit numquam demisit. Sed non mansit in
sepulchro corpus Xi Domini, siquidem hoc descendit
ad inferos, ergo sola [illegible]

2 Confirmatur 2o: quia si sacerdos in illo triduo pas-
sionis consecrarent hostiam ex vi consecrationis
manere in hostia materia sive corpus Xi Domini ra-
tione quod datur materia quam amissa forma separata pre-
servarat. Confirmatur 3o quia Ecclesia iubet venerari reliquias
sanctorum quod sentit aliquam illorum partem in reliquiis manere
cui debeatur cultus et veneratio, sed non manet alia quam manet
materia.

3 Neque dicas manere sola aliqua accidentia
in conversione Eucharistia: contra enim est, quod ex hoc
sequitur naturaliter manere accidentia sine subiecto, quod est absurdum.
Et hinc probatur ratione dari materiam iam ex continuis generationibus
et mutationibus substantialibus; quando enim lignum convertitur in igni-
em, necesse debet manere aliquid quod erat sub forma ligni;
alioquin daretur naturaliter annihilatio et agenti creato denega-
retur; hoc autem quod manet sub utraque forma est materia 1a.

4. Confirmatur: quia si non praeservaret materia et ratione
subiecti utriusque formae, totus ignis sine se
totum inciperet esse, et totum lignum sine se totum desi-
neret esse, ac proinde ignis naturaliter crearetur, cum fieret
ex nihilo, seu ex nullo praesupposito subiecto; et lignum naturaliter
annihilaretur, cum desineret omnino in nihil; et consequenter
agens creatum posset naturaliter creare et annihilare, quod
est proprium solius Dei. Idem argumentum fieri potest in nutritione
viventis, quando scilicet homo per nutritionem in se convertit
alimentum etc. His suppositis

5 Definitur materia 1a a philosopho 1o phys. textu 82
abstracte: id ex quo quid primo fit, non per accidens sed